

Nekadašnji
put voda
je pretvorila
u procep
dubine nekoliko
metara

Na dosta mesta kamenita podloga predstavlja izazov

Od Tismane do Banje Herkulane

Krug po zapadnim Karpatima zatvorili smo prelepotom grebenskom trasom od manastira Tismana ka vrhu Oslea, a zatim niz naizgled beskrajnu dolinu Černei, kroz srce nacionalnog parka Domogled, spustili se ka banji Herkulane. Na Đerdapu se završilo putovanje dugo 1.300 km, ali - njime je istraživanje divljina Rumunije zapravo tek počelo

Spustivši se iz visina grebena Munci Latoricej prema jugu, stigli smo do mesta Baia de Fier, prošavši pored „pećine žene“ koja se lagano, ali sigurno uz prateću infrastrukturu pretvara u turističku atrakciju. Vrelina leta je ponovo bila tu, donoseći osećaj teskobe i želju da opet pronađemo prolaz u visine: krenuli smo u osvajanje sledećeg grebena na našem putu ka zapadu. Posle konsultacija sa mestanima odustali smo od pokušaja da pridemo jednom od najviših vrhova u Rumuniji Parangul Mare (2.518 m); kažu, puta do vrha nema, a teško je pronaći i prolaz oko vrha na drugu stranu. Za taj prolaz se nismo dovoljno dobro logistički pripremili, a nismo imali ni vremena da ekspe-

Na grebenskom putu ka vrhu Oslea stalno se smenjuju četinari i listopadne šume

Statistika

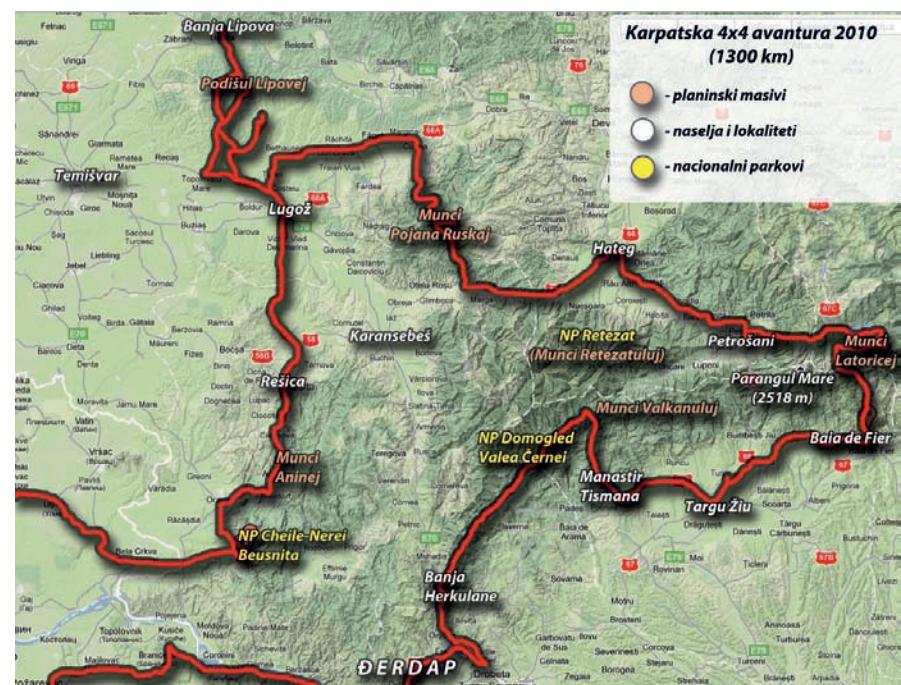
Na ovom putovanju dugom skoro 1.300 km savladali smo tri planinska masiva, dostigli najvišu nadmorsku visinu od oko 2.120 m, i prevelili ukupno 12.162 m uspona. Prosečna brzina kretanja bila je 36 km/h (što uključuje i kretanje po asfaltu), a uglavnom smo se brže peli nego spuštali - 11,7 m/min, spram 11,3 m/min. Maksimalan nagib na usponu bio je 25,1 %, dok je maksimalan sput bio 21,1 %.

Manastir Tismana

Manastir Tismana

U šumovitoj dolini severno od istoimenog seoca još od 14. veka nalazi se jedan od najstarijih, najlepših i najznačajnijih rumunskih pravoslavnih manastira, sagrađen u vizantiskom stilu, sa elementima vrlo nalik manastirima Svetе gore. Njegovo ime vodi poreklo od reči Tisa, danas sve rede vrste četinara, koje je u to vreme u ovom kraju bilo u izobilju. U ovom manastiru leže mošti svetog Nikodima, rođenog u Prilepu, koga je životni put doveo u ove krajeve, a čijom zaslugom je osnovan veći broj manastira na području sadašnje Rumunije. Sveti Nikodim (inače u srodstvu sa carom Lazarom), bio je poznat kao iscelitelj i čudotvorac.

Nije otrovna, ali nema gastronomsku vrednost

rimentišemo sa savladavanjem ovog masiva. Zato smo odlučili da produžimo asfaltom do Targu Žiu, najbližeg većeg mesta, i da tu obnovimo zalihe goriva i namirnica, a onda, preko manastira Tismana, krećemo ka severu, tražeći prolaz do nacionalnog parka Domogled – Valea Černei.

Manastir Tismana je na nas ostavio utisak, ali trebalo je krenuti dalje, ponovo u neizvesnost traženja puta kroz jedan od karpatskih grebenova, ovoga puta Minci Valkanuluj. Naučili smo već da niže planine po Rumuniji kriju mnogo više opasnosti i nude mnogo manju izvesnost prolaza, ali ovoga puta smo, oslanjajući se samo na sopstveno iskustvo u čitanju karata i ne-pogrešivu intuiciju starih „otrovd vukova“, uspeli da

pronađemo savršen grebenski put preko vrhova Frumosul i Oslea. Put koji bi po vlažnom vremenu bio veoma opasan i, sasvim moguće, neprolazan, nama je priušto dva prelepa zašva dana u Rumuniji.

Ovaj put na skali atraktivnosti za ljubitelje terenske vožnje zaista zасlužuje čistu peticu, jer nudi sve što se poželeti može: izvanrednu pejzažnu raznovrsnost, idući od gustih bukovih šuma, preko proplanaka, četinara do visokogorskih čistina, jedinstvene vidike, kao i sjajnu tehničku dinamičnost koja u vozaču stalno održava visok nivo koncentracije i izazova. Ima mestimično i blata, kamenjara, vododerina preko kojih treba preći, a sa najviše tačke puta koja se nalazi na oko 1.700 m visine, pre-

voja ispod samog vrha Oslea, pruža se impresivan pogled na suprotnu stranu doline Černe i granični greben (za automobile zabranjenog) nacionalnog parka Retezat.

Strmoglavni kameniti spust sa prevoja ispod Oslee je bio kratak – ubrzo smo izbili na solidan makadam koji spaja dve doline koje spadaju među najduže u Rumuniji. Jedna od njih, 40 kilometara duga dolina reke Žiu, pruža se na severoistok ka Petrošaniju, dok vas od Banje Herkulane, na jugozapadnom kraju reke Černe, deli više od 60 km. Mi smo se opredelili za spust ka jugozapadu, prilazeći Đerdapu gde će se naša šestodnevna epopeja završiti. A na tom putu priroda nije bila ništa manje raskošna: šume, kanjonske litice, divlje planinske reke, desetak kilometara dugo jezero čiji meandri put oko njega produžuju na preko 20 km... I puno mesta koja vas prosto zovu da na njima zastanete i ostanete. Ali vremena više nije bilo, barem na ovom putovanju.

Mi smo se opredelili za spust ka jugozapadu, prilazeći Đerdapu gde će se naša šestodnevna epopeja završiti

Kako smo izbili na asfalt koji spaja Baja de Aramu i Banju Herkulatu i počeli da se primičemo samoj banji, kupača je bilo sve više; u jednom trenutku prolaz duž puta je bio veoma otežan zbog njihovih parkiranih automobila. Ovo je jedan od poznatijih turističkih centara Rumunije, ali je uživanje u njegovim toplim vodama i ostatim blagodetima moralo da ostane za neku drugu priliku. Još nekoliko desetina kilometara odličnim asfaltom i ugledali smo dobro znani prizor „Đerdapskog mora“, ali iz neobičnog ugla, sa suprotne obale. Bila je to prilika da spoznamo da Dunav, zapravo, nije reka koja nas razdvaja, već kapija u jedan neverovatan svet prirodnih lepota s druge strane, čije smo upoznavanje tek načeli i kome ćemo se sigurno još mnogo puta vratiti.

A. Veljković
Fotografije: A. V.

Sa našim novim prijateljimadrvosečama poslednje večeri u Rumuniji

Čelični oklop štiti diferencijal od oštećenja

Susret sadrvosečama

Zanimljiv je bio susret sadrvosečama u našem poslednjem kampu u Rumuniji, ispod samog vrha Frumosul. Iznenadenje je bilo obostrano, a naši domaćini su na čaščavanje švajcarskim pivom uzvratili dovoljnom količinom oblica za vatru da potraju i više noći. Bila je to prilika da, na nekoj improvizovanoj verziji esperanta, saznamo i ponešto o životu u Rumuniji; ulazak u EU za njene stanovnike nikako nije bio čarobni štapić koji je rešio sve probleme. Prosečna platadrvoseče u Rumuniji je, recimo, 200 evra.

Spuštajući se ka Banji Herkulane pogled vam spontano stremi u visine

Divlji konji na grebenskom putu ka Frumosulu

Na prevoju ispod vrha Oslea